

התארחות בשנת השמיטה

(1) תלמוד בבלי מסכת חולין דף צג עמוד א

אמר רבי אבא אמר רב יהודה אמר שמואל: חלב שעל המסס ובית הכוסות - אסורין וענוש כרת, וזהו חלב שעל הקרב.

(2) רש"י מסכת חולין דף צג עמוד א

המסס ובית הכוסות - בסוף הקרב ולא זה הוא עיקר חלב המכסה את הקרב שקורין טייל"א שהוא תותב קרום ונקלף אבל אותו חלב המכסה את הקרב דבוק לחלב שעל המסס ובית הכוסות.

(3) ויקרא פרשת ויקרא פרק ג

(ג) וְהִקְרִיב מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אִשָּׁה לִיקָנוֹק אֶת הַחֶלֶב הַמְכֻסָּה אֶת הַקֶּרֶב וְאֶת כָּל הַחֶלֶב אֲשֶׁר עַל הַקֶּרֶב:

(4) בית יוסף יורה דעה סימן סד

חלב שעל המסס ובית הכוסות חייבין עליו. בפרק ג"ה (צג.) אמר רב יהודה אמר שמואל חלב שעל המסס ובית הכוסות אסור וענוש כרת וזהו חלב שעל הקרב ופירש רש"י המסס ובית הכוסות בסוף הקרב ולא זהו עיקר חלב המכסה את הקרב שקורין טייל"א שהוא תותב קרום ונקלף אבל אותו חלב המכסה את הקרב דבוק לחלב שעל המסס ובית הכוסות. וכתב הגהות מיימון בפ"ז מהלכות מאכלות אסורות (אות ב) חלב שעל המסס ובית הכוסות פירוש הוא מונח עליו כשמלה פרוסה. והנה רבינו יואל (ראבי"ה סי' אלף קכח) ושאר גדולים שבאשכנז הנהיגו היתר בחלב הדבוק לכרס תחת הפריסה ורבינו אפרים אוסר והמרדכי בפרק א"ט (סי' תרכג) הביא קצת מטענות האוסר והמתיר ונראה מדבריו שלדברי הכל צריך להסיר הקרום שתחת המכסה ולא נחלקו אלא בחלב שתחת אותו קרום וכתב עוד שם (סי' תרכב) שמדברי הרמב"ם שכתב בפ"ו מהלכות שחיטה (הי"א) כרס שניקב טרפה ואין לך דבר שיסתום שהרי חלב שעליו אסור הוא נראה שהוא סובר כרבינו אפרים. וכתב עוד שם דבקצת מדינות בדלין ממנו ועונשין עליו כרת עכ"ל ואני מצאתי כתוב בשם ספר אגודה (חולין סי' פט) בערפור"ט נוהגים לאסור ובשאר קהלות נוהגים להתיר אמנם אלו אין נמנעין מכלים של אלו ומבישוליהם אך הכרס אין אוכלין בבואם לקהלות אלו עכ"ל ושמעתי מנשים כשרות של בני ספרד שהן מנקרות הכרס מכל חלב שבו ונראה שמנהג אבותיהן בידיהן שהיו נוהגים כדברי רבינו אפרים.

(5) שולחן ערוך יורה דעה הלכות חלב סימן סד

סעיף ה

חלב שעל המסס ובית הכוסות, אסור וענוש (עליו) כרת, וזהו חלב שעל הקרב.

סעיף ט

חלב הדבוק לכרס שתחת הפריסה, אסור.

הגה: וכן המנהג בכל מקום, מלבד בני ריינוס, שנוהגין במקצתו היתר, ואין מוחזין בידם שכבר הורה להם זקן. (הגהות אשר"י ומרדכי ורוב הפוסקים) ובכל מקום שנוהגין בו אסור דינו כשאר חלב לבטל בששים (א"ו הארוך) אבל אין אסורין כלים של בני ריינוס, הואיל ונוהגין בו היתר (חידושי אגודה).

(6) תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיא עמוד ב

איתמר, דגים שעלו בקערה, רב אמר: אסור לאכלן בכותח, ושמואל אמר: מותר לאכלן בכותח; רב אמר אסור - נתן טעם הוא, ושמואל אמר מותר - נתן טעם בר נ"ט הוא. והא דרב, לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר, דרב איקלע לבי רב שימי בר חייא בר בריה, חש בעיניו, עבדו ליה שייפא בצעא, בתר הכי רמו ליה בשולא בגווה, טעים ליה טעמא דשייפא, אמר: יהיב טעמא כולי האי! ולא היא, שאני התם - דנפיש מררה טפי. רבי אלעזר הוה

קאים קמיה דמר שמואל, אייתו לקמיה דגים שעלו בקערה וקא אכיל בכותח, יהיב ליה ולא אכל, א"ל: לרבך יהיבי ליה - ואכל, ואת לא אכלת? אתא לקמיה דרב, א"ל: הדר ביה מר משמעתי? א"ל: חס ליה לזרעיה דאבא בר אבא דליספי לי מידי ולא סבירא לי.

(7) רש"י שם

דגים שעלו בקערה - מן הצלי כשהיו רותחין נתנן לתוך הקערה שאכלו בה בשר.

אסור לאוכלן בכותח - לפי שהבשר נותן בהם טעם.

נותן טעם בר נותן טעם הוא - אם היו מבושלים עם בשר ממש היה אסור לאוכלן בכותח אי נמי מודה שמואל שאסור לאכול חלב רותח בקערה דנותן טעם ראשון הוי כבשר גמור אבל קערה זו היא עצמה אינה בשר אלא על ידי נותן טעם ואינה כבשר.

דליספי לי מידי דלא סבירא לי - לא היו דברים מעולם.

(8) שולחן ערוך יורה דעה הלכות מאכלי עובדי כוכבים סימן קיט סעיף ז

מי שהוא מפורסם באחד מעבירות שבתורה, חוץ מעבודת כוכבים וחלול שבת בפרהסיא, שאינו מאמין בדברי רבותינו ז"ל, נאמן בשאר איסורים. ובשל אחרים נאמן, אפילו על אותו דבר, לומר מותר הוא.

הגה: מי שהוא חשוד בדבר דלא משמע לאינשי שהוא עבירה, לא מקרי חשוד (רשב"א סימן ס"ד), מיהו לאותו דבר אינו נאמן. מי שנוהג באיזה דבר איסור מכח שסובר שדינא הוא הכי, או מכח חומרא שהחמיר על עצמו, מותר לאכול עם אחרים שנוהגין בו היתר, דודאי לא יאכילוהו דבר שהוא נוהג בו איסור (הגהות מרדכי פ"ק דיבמות ובנימין זאב שי"ב ור' ירוחם סוף נתיב ג' בשם הרמ"ה).